

Til stede: Konsultasjonsgruppen: Jens Laugesen, Veritas; Jens Skei, NIVA; Gijs Breedveld, NGI; Tore Lundestad, Norsk Havneforening; Per Erik Schulze, Naturvernforbundet; Karl Kristensen, Bellona; Berit Sørset, Norsk Industri; Jarle Klungøy, Havforskningsinstituttet, Marit Lorvik, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
Internett: www.klif.no

Klif: Bjørn Bjørnstad, Ingvild Marthinsen, Erik Høygaard, og følgende medarbeidere som overvar deler av møtet: Jeanette Beckius, Kristine Mordal Hessen, Hilde Keilen, Eva Askeland, Anne Lise Bekken, Henriette Givskud.

Forfall:

Referent: Erik Høygaard, telefon 22573482

Møtedato: 29.11.2011

Møtested: Klif

Antall sider: 5

Referatdato: 12.12.2011

Kopi til:

Referat fra møtet 04/11 i Klifs konsultasjonsgruppe for forurenset sjøbunn, tirsdag 29.11.2011

Sak nr.:	
1.	<p>Velkommen og informasjonsrunde Bjørn Bjørnstad, Klif ønsket velkommen.</p> <p><u>Oppfølging av referatet fra forrige møte:</u> Det var ingen oppfølgingspunkter i referatet fra forrige møte utover temaer som kommer opp på dagsorden senere i dette møtet.</p> <p><u>Møtet ble som vanlig innledet med en informasjonsrunde om nytt fra Klif siden siste møte (13.09-29.11):</u> <i>Statsbudsjettet for 2012 og konsekvenser av dette</i> Ingvild Marthinsen orienterte om at Klifs budsjettpost for opprydding i forurenset sjøbunn og forurenset grunn i forslaget til statsbudsjett for 2012 er redusert med ca kr 19 mill. I 2010 var denne posten kr 157 mill, i 2011 kr 83 mill og i forslaget for 2012 ca kr 64 mill. Av disse midlene er kr 8 mill bundet opp til andre temaer enn opprydding i forurenset sjøbunn og forurenset grunn.</p> <p><i>Prioriterte tiltaksplanområder:</i> De prioriterte sedimentområdene er nå Harstad og Trondheim. Sandefjord er flyttet nedover på lista fordi Sandefjord kommune ikke prioriterer opprydding og derfor ikke ønsker å bidra med kommunale midler til dette nå.</p>

Sak nr.:	
	<p><i>Trondheim:</i> Tiltaksplanen for Trondheim havn legger nå opp til start med utprøving av metoder for tynnskikttildekking av de rasutsatte bunnområdene i Ilsvika og Fagervika høsten 2012 og gjennomføring av slik tildekking samt mudring i Kanalen, Brattøra og Nyhavna i årene 2013, 2014 og 2015. Planen tilsier at mudrede masser skal deponeres i strandkantdeponi eller sjødeponi i Nyhavna-området. Kostnadsoverslag tilsier at oppryddingen vil koste ca 180 mill kr. Bystyret i Trondheim kommune har enstemmig vedtatt gjennomføring av oppryddingen.</p> <p><i>Harstad:</i> Harstad kommunestyre har enstemmig vedtatt en plan for opprydding i forurenset sjøbunn i Harstad havn. I tillegg har de bevilget midler til kommunens andel av oppryddingskostnadene. Som det ser ut vil kostnadene bli ca 140 mill ekskl. mva. Nå jobbes det med å forberede søknad om utslippstillatelse og å gjøre nødvendige forundersøkelser som marinarkeologi i oppryddingsområdet og geoteknikk i deponiområdet. Helt nylig har det kommet et forslag fra politisk hold i kommune/ fylkeskommune om å flytte strandkantdeponiet til et mer sentralt sted i sentrum. Hvis dette blir vedtatt, anslås kostnadene å stige med minst 55 mill og oppryddingen vil bli minst et år forsinket. Vi jobber for å få en rask avklaring i saken.</p> <p><i>Oslo havn</i> - Tildekking av dypvannsdeponiet: I følge Oslo Havn ble de ferdige med annen runde av tildekking av deponiet i mars. Den helhetlige dokumentasjonen på at tildekkingslaget er 0,4 m over alt på deponiet inklusive sluttrapport, skal komme i løpet av året.</p> <p>- Tildekking for å nå tilstandsklasse II i oppryddet område Klif har nå mottatt rapport om miljøtilstanden i sedimentene etter tildekking av Bjørvika, Pipervika og Lohavna med ren sand. Deler av Bjørvika er imidlertid i etterkant av tildekkingen ”nødmudret” for å få inn store cruisebåter. Miljøtilstanden etter nødmudringen blir nå målt og ytterligere tildekking med ren sand i de nødmudrede områdene og i områdene rundt, vil bli gjennomført der målinger viser at det er nødvendig, Tildekkingen vil trolig gjennomføres i mars 2012.</p> <p>Når områdene, som på nytt må tildekkes med rene masser på grunn av nødmudringen, er ferdigstilt, vil Klif få en sluttrapport fra hele oppryddingsprosjektet.</p> <p><u>Nytt fra gruppemedlemmene siden siste møte:</u> <i>Veritas:</i> Fjordforum: Har vært avholdt avsluttende workshop for tynnskikttildekkingsprosjektet. Prosjektet har ennå ikke konkludert med hensyn på anbefalinger. 19.-20. september 2012 arrangeres Nordrocs 2012 i Oslo. Dette er en stor nordisk konferanse om forurenset grunn og –sjøbunn. Et miljømudringsseminar arrangeres i Stockholm 7. februar 2012 av Renare Mark,</p>

Sak nr.:	
	<p>svenskenes parallell til Miljøringen.</p> <p><i>Borg havn:</i> Har vært på mudringsmøte i Rotterdam. Siden mengden forurensede mudringsmasser etter hvert har gått ned i flere europeiske land, har det blitt billigere å levere masser til deponering. 30 euro pr tonn forurenset sjøbunn ble nevnt som pris. Europeiske verft har problemer med å overholde nye utslippskrav selv når de har moderne oppsamlings- og renseutstyr.</p> <p><i>Havforskningsinstituttet:</i> Har laget høringsuttalelser til konsekvensutredninger vedr. deponering av gruveavfall i fjorder. Forskere ved NIVA, IRIS og Havforskningsinstituttet oppsummerer nå kunnskapsstatus om blant annet konsekvenser av utslipp av borekaks på sokkelen. Planen er å få gitt ut dette som en vitenskaplig artikkel ("review") i løpet av 2012.</p> <p><i>NIVA:</i> Norske Havforskernes Forening har hatt møte i Trondheim. Det ble presentert mange gode teknologier for sjøbunnovervåking, også onlinesystemer.</p> <p><i>FMST:</i> Har erfart at bestillerkompetansen for undersøkelser er dårlig i mange bransjer. Da blir ofte også undersøkelsene som gjennomføres mindre gode.</p> <p><i>NGI:</i> Har arrangert avslutningsseminar for prosjektet sediment og samfunn. Opticap-prosjektet nærmer seg slutten. Det jobbes nå med en livssyklusanalyse for den tildekkede sjøbunnen.</p> <p><i>Norsk Industri:</i> Verft: Mange konsulenter har gjort dårlig arbeid med undersøkelser, risiko- og tiltaksvurdering. Det er derfor ofte usikkert om rapportenes konklusjoner er gode nok. Norsk Industris rapport om verftene er forsinket.</p> <p><i>Bellona:</i> Lite fornøyd med at statsbudsjettet for 2012 inneholder for lite midler til opprydding i forurenset sjøbunn.</p> <p><i>Naturvernforbundet:</i> Planlegger en kystkampanje over 2 år som vil gå ut på å gjenoppbygge kystmiljøet. Kampanjen vil også omfatte miljøgiftsituasjonen langs kysten.</p>
2	<p>Oppsummering av temaer vi har hatt oppe i konsultasjonsgruppa i denne oppnevningssperioden v/Klif</p> <p>Erik Høygaard oppsummerte temaene som var har vært oppe i konsultasjonsgruppa på de 7 møtene til nå i denne oppnevningssperioden.</p> <p>Deretter hadde vi en runde rundt bordet med tema: Hvordan skal saker legges fram for at vi skal få størst mulig grad av involvering og konkrete råd fra gruppa?</p> <p>Råd som kom opp var:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi bør ta opp aktuelle saker og spisse problemstillingene slik at vi utfordrer oss selv. • Opplegget har vært bra i det siste. Det er viktig å være oppmerksomme på at det norske miljøet på dette fagområdet er lite. • Det er viktig å gi tydelige utfordringer til den enkelte i gruppa. Gruppa bør i større grad ta opp miljøvurderinger/ miljøvekting. • Klif bør ved starten av året utarbeide et tentativt årsprogram med 3-4 sentrale temaer (ikke dagsorden i sin helhet). Det vil være en fordel å kunne tenke langsiktig på sakene. Dagsorden ør sendes ut i bedre tid før møtene. Det er bedre å ta opp konkrete saker enn å ta saksområder generelt. Dette har

Sak nr.:	
	<p>vært bedre i det siste.</p> <ul style="list-style-type: none"> • God ide med årsprogram. Vi bør også tenke på hvordan informasjon skal kunne formidles fra gruppa ut til fylkesmennene. Det vil være fordelaktig å få problemnotater for de større sakene på forhånd. • Det er viktig å ha tid til å involvere aktuelle bedrifter i saker som kommer opp i gruppa. • Utvikling av retningslinjer for sjødeponier er et eksempel på et godt tema for gruppa. Tilsvarende kunne det vært nyttig å ta opp risikovurderingsveilederen, inkludert propelloppvirvlingsberegninger. Hvis det foreligger et skriftlig notat på forhånd blir utbyttet av gruppas diskusjoner ofte større. • Hvis gruppa ikke gir tydelige nok svar, bør man vurdere om spørsmålene som stilles er tydelige nok.
3a	<p>Opprydding i forurenset sjøbunn – tilbakeblikk og framtidsutsikter. Henrik Eriksen, avdelingsdirektør MD.</p> <p>Sedimentopprydding prioriteres fortsatt høyt av Miljøverndepartementet og skal videreføres. Kuttene i budsjettposten for opprydding i forurenset grunn og forurenset sjøbunn (39-posten) skyldes ikke nedprioritering, men at bevilgede midlere tidligere ikke har blitt brukt opp.</p>
3b	<p>Effekten av sedimentoppryddingstiltak for miljøet. Hva får vi igjen for investeringene? Utgangspunkt: Opprydding i Tromsø havn. Halvard Pettersen, havnedirektør i Tromsø</p> <p>Havnedirektør i Tromsø, Halvard Pettersen, fortalte om oppryddingen i Tromsø havn og om hvordan aktiv informasjon i lokalmiljøet har gjort at holdningen i Tromsø til tiltaket er svært positivt. Kombinasjonen opprydding og bygging av nye kaier har gitt god samfunnsnytte av tiltakene.</p>
3c	<p>Diskusjon i gruppa basert på disse innleggene: Hvordan bør vi jobbe videre med opprydding i forurenset sjøbunn?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilfellet Tromsø er et eksempel på at en god info-strategi er viktig. Det er imidlertid viktig at også det miljøfaglige utbyttet av oppryddingen kommer tydelig frem. • Ulike bedrifter har ulike utfordringer. Oppryddingstiltak må være stedsspesifikke og kunnskapsbaserte. • Det er viktig å få frem gode eksempler på vellykket opprydding. • Miljøverndepartementet bør alliere seg med fiskeriinteressene. For mye fokus på Malmøykalven. Synd det er så mye negativ omtale her. • Klif må være tydelig på hvilken rolle de har i disse sakene • Hvordan skal vi klare å få politikerne med på laget siden deres tidshorisont er kort? • Viktig at bedrifter behandles likt, og at de ikke kan "slippe" å gjennomføre pålegg. • Vi har et ambisiøst mål om et giftfritt miljø innen 2020. Hvordan påvirker det

Sak nr.:	
	<p>fremdriften i sedimentoppryddingsarbeidet? Svar MD: Forurenset sjøbunn skal ikke være ferdig oppryddet innen 2020. Dette arbeidet tar trolig lenger tid.</p>
4	<p>Vedr. evt. videreføring av konsultasjonsgruppa utover den nåværende oppnevningssperioden. Klifs vurdering. Bjørn Bjørnstad gikk i gjennom Klifs vurderinger. Dette møtet er det siste i denne oppnevningssperioden. Klif vurderer at gruppa er nyttig og ønsker å videreføre den. Spørsmål Klif nå vil vurdere er hvor ofte gruppa bør ha møte og hvem som bør sitte i gruppa. Det er viktig å kunne være åpen på møtene. Hvis ikke faller verdien av dette forumet for Klif. Klif forventer dessuten at gruppa er godt forberedt til møtene.</p> <p>Gruppa hadde en runde rundt bordet med tema: Kommentarer/diskusjon til videreføring av konsultasjonsgruppa. Synspunkter på gruppas sammensetning og måten den har fungert på. Synspunkter som kom opp var:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enig i nytteverdien av å kunne utveksle meninger og informasjon. Vanskelig å skulle formidle arbeidsgiverens synspunkter. Formidler sitt eget faglige syn. Det er begrenset hvor mye tid som kan brukes på gruppa i en oppdragsverden. Men deltakelse i gruppa er nyttig, så noe tid kan man bruke. • Klif bør utarbeide stikkord og overskrifter for saker som tas opp i gruppa som gir litt mer grunnlag for gode utsagn enn slik det har vært til nå. Det bør gis mer begrunnelser. • Synd om gruppa skulle legges ned nå, det er fint den skal fortsette. Det bør før møtene lages info om hver sak i kulepunktformat. Det bør regelmessig arrangeres åpne møter. • Gruppa er et nyttig kontaktforum. Kommunene er nå ansvarlig for havnene. Havnene har også fått et større forvaltningsmessig ansvar. • Det er nyttig å delta og gruppa har en god dialog. Norsk Industri vil svært gjerne delta fortsatt. • Møtereferatet er det offentlige resultatet av møtene. Det kunne vært aktuelt å ta kontakt med alle fylkesmennene før møtene, men det ville vært svært ressurskrevende. • Hensikten med konsultasjonsgruppa og hvilke type saker som bør tas opp i gruppa er litt ullent. Bør tydeliggjøres. Det er for eksempel viktig å diskutere revisjonen av håndteringsveilederen i gruppa. • Fin gruppe for Naturvernforbundet. Får innsikt i hva som skjer på sedimentområdet og kan informere/berolige lokallag. Gruppas råd i ulike saker bør komme tydeligere frem. Hvordan følges rådene opp? Naturvernforbundet ønsker DN med i gruppa.